

A Magyar Nemzeti Bank 3/2019. (II.18.) számú ajánlása

a hitelintézetek és befektetési vállalkozások által kötelezően elkészítendő helyreállítási tervről

I. AZ AJÁNLÁS CÉLJA ÉS HATÁLYA

Az ajánlás célja a hitelintézetek és befektetési vállalkozások által kötelezően elkészítendő helyreállítási tervvel kapcsolatban a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése. A pénzügyi válság rámutatott a válságkezelési mechanizmusok nem kellően hatékony voltára és hiányosságaira. Az elmúlt időszak tapasztalatai alapján uniós szinten is megfogalmazódott az a cél, hogy a hitelintézetek, befektetési vállalkozások válsághelyzet esetén képesek legyenek állami beavatkozás nélkül kezelni a kialakult helyzetet. A korábbi bankmentő intézkedésekkel ellentétben az új szabályozási rendszer kifejezetten arra törekszik, hogy a válságban lévő intézmények helyzetét ne állami pénzügyi támogatással, adófizetői hozzájárulással oldják meg, hanem az intézmény vagy csoport még időben tudja kezelni a kialakulóban lévő vagy már bekövetkezett válsághelyzetet. Ennek érdekében elengedhetetlen, hogy az intézmények a pénzügyi helyzetükben bekövetkezett jelentős romlás esetén annak helyreállítása céljából meghozandó intézkedéseket tartalmazó helyreállítási tervet készítsenek, és azt rendszeresen aktualizálják.

Ezt a követelményt – a vonatkozó uniós irányelvi rendelkezéseket¹ átültetve – a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 114. §-a, illetve a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) 102. §-a rögzíti, amely jogszabályi előírás alkalmazásához szorosan kapcsolódik a 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a helyreállítási tervek, szanalási tervek és csoportszintű szanalási tervek tartalmát, az illetékes hatóság által a helyreállítási tervek és csoportszintű helyreállítási tervek tekintetében értékelendő minimumkövetelményeket, a csoporton belüli pénzügyi támogatás feltételeit, a független értékelőkre vonatkozó követelményeket, a leírási és átalakítási hatáskörök szerződéses elismerését, az értesítési követelmények és a felfüggesztésre vonatkozó közlemény eljárásait és tartalmát, valamint a szanalási kollégiumok operatív működését meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló 2016. március 23-ai (EU) 2016/1075 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet.

---

¹ A hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2013. június 26-i 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: CRD IV) 74. cikke, valamint

a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanalását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló 2014. május 15-i 2014/59/EU európai parlamenti és tanács irányelv (a továbbiakban: BRRD) 5. cikke

A helyreállítási tervek készítésével összefüggésben az Európai Bankhatóság (a továbbiakban: EBH) iránymutatásokat és ajánlásokat is megfogalmazott².

Az MNB jelen ajánlás közzétételével biztosítja a vonatkozó EBH iránymutatásoknak és ajánlásoknak való megfelelést.

A Hpt. 114. §-a, illetve a Bszt. 102. §-a, valamint az (EU) 2016/1075 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet rögzíti, hogy – az arányosság elvének figyelembevételével – mely információknak kell szerepelniük a helyreállítási tervben. Jelen ajánlás a teljes helyreállítási terv felépítéséhez, az egyes pontok tartalmának értelmezéséhez, kialakításához kíván segítséget nyújtani.

Az ajánlás címzettjei a Hpt. és a Bszt. előírása alapján helyreállítási terv készítésére kötelezett hitelintézetek és befektetési vállalkozások (a továbbiakban együtt: intézmény).

Jelen ajánlás a jogszabályi rendelkezésekre teljeskörűen nem utal vissza az elvek és elvárások megfogalmazásakor, az ajánlás címzettjei a kapcsolódó jogszabályi előírásoknak való megfelelésre azonban természetesen továbbra is kötelesek.

Az ajánlásban foglaltak összhangban állnak a pénzügyi szervezetek működésének európai kereteit meghatározó előírásokkal.

II. ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

1. Jelen ajánlás alkalmazásában:

- 1.1. *csoporton belüli garanciavállalás*: a pénzügyi közvetítőrendszer egyes szereplőinek biztonságát erősítő intézményrendszer továbbfejlesztéséről szóló 2014. évi XXXVII. törvényben (a továbbiakban: Szantv.) ekként meghatározott fogalom;
- 1.2. *csoport szempontjából releváns szervezet*: minden olyan jogi személy és fióktelep, amely megfelel az (EU) 2016/1075 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 7. cikk (2) bekezdés a)-e) pontjában foglalt feltételek bármelyikének, függetlenül attól, hogy az adott szervezet releváns-e bármely, az Európai Unió (a továbbiakban: EU) másik tagállama vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam (a továbbiakban: EGT-állam) vagy annak pénzügyi közvetítőrendszere szempontjából;

---

² EBA Guidelines on the minimum list of qualitative and quantitative recovery plan indicators / EBH Iránymutatások a helyreállítási tervek minőségi és mennyiségi indikátorainak minimumlistájáról (EBA/GL/2015/02);
https://www.eba.europa.eu/documents/10180/1147256/EBA-GL-2015-02_HU_Guidelines+on+recovery+plans+indicators.pdf/be2d31fd-f983-48ae-92d3-0db85d8d7619

EBA Recommendation on the coverage of entities in a group recovery plan / EBH Ajánlás a szervezetek csoportszintű helyreállítási tervben való szerepeltetéséről (EBA/REC/2017/02)
https://www.eba.europa.eu/documents/10180/2101139/Recommendation+on+coverage+of+entities+in+group+recovery+plan_HU.pdf/9597f67a-5fb8-4678-baa1-17f6ce7a28c9

EBA Guidelines on the range of scenarios to be used in recovery plans / EBH iránymutatások a helyreállítási tervek részeként alkalmazandó forgatókönyvekről (EBA/GL/2014/06)
https://www.eba.europa.eu/documents/10180/984909/EBA_2014_HU.pdf/38bdf06a-007f-44a7-bc31-deb9189dce00

- 1.3. *csoporszintű helyreállítási terv*: a Hpt. 114. § (8)-(11) bekezdésének, illetve a Bszt. 102. § (8)-(10) bekezdésének, valamint a jelen ajánlásnak megfelelően elkészített helyreállítási terv, melyet az összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézet mindazon vállalkozásokra kiterjedően készít, amelyekre a csoport tagjaiként az összevont alapú felügyelet kiterjed, vagy amelyet nemzetközi csoportok esetében az EU-szintű anyavállalat a vonatkozó európai szintű előírásoknak, iránymutatásoknak és ajánlásoknak megfelelően készít;
- 1.4. *csoporszintű pénzügyi támogatási megállapodás*: a Hpt.-ben, illetve a Bszt.-ben ekként szabályozott szerződés;
- 1.5. *egyéb rendszerszinten jelentős intézmény (O-SII)*: a Hpt.-ben, illetve a Bszt.-ben ekként meghatározott hitelintézet, illetve befektetési vállalkozás;
- 1.6. *EU-szintű anyavállalat*: a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben (a továbbiakban: CRR) ekként meghatározott fogalom;
- 1.7. *fióktelep*: a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviseleteiről szóló 1997. évi CXXXII. törvényben ekként meghatározott fogalom;
- 1.8. *fő üzletágak*: a Szantv.-ben ekként meghatározott fogalom;
- 1.9. *globálisan rendszerszinten jelentős intézmény (G-SII)*: a Hpt.-ben, illetve a Bszt.-ben ekként meghatározott hitelintézet, illetve befektetési vállalkozás;
- 1.10. *helyi szinten releváns szervezet*: minden olyan jogi személy és fióktelep, amely ugyan nem tartozik a csoport szempontjából releváns szervezetek közé, de amely az (EU) 2016/1075 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 7. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti hozzárendelés alapján, az általa betöltött kritikus funkcióra tekintettel egy vagy több EU tagállam vagy annak pénzügyi közvetítőrendszere szempontjából fontos;
- 1.11. *helyreállítási terv*: a Hpt.-ben, illetve a Bszt.-ben ekként meghatározott fogalom;
- 1.12. *kis intézmény*: „A tőke megfelelés belső értékelési folyamata (ICAAP), a likviditás megfelelőségének belső értékelési folyamata (ILAAP) és felügyeleti felülvizsgálatuk, valamint az üzleti modell elemzés (BMA)” című módszertani kézikönyv alapján ekként meghatározott intézmény;
- 1.13. *„jelentős-plusz” besorolású fióktelep*: a jelentős fióktelepek felügyeletéről szóló EBH iránymutatás (EBA/GL/2017/14) alapján ebbe a kategóriába sorolt fióktelep;
- 1.14. *kritikus funkciók*: a Szantv.-ben ekként meghatározott fogalom;
- 1.15. *lényeges változás*: az (EU) 2016/1075 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben ekként meghatározott fogalom;
- 1.16. *rendszerszinten jelentős fióktelep*: a Hpt.-ben, illetve a Bszt.-ben ekként szabályozott fióktelep;

III. ÁLTALÁNOS ELVÁRÁSOK

2. Elvárt, hogy az intézmény az ajánlásban foglalt felügyeleti elvárásokat az alkalmazott üzleti modell jellegével, továbbá az intézmény, illetve csoport által folytatott szolgáltatási tevékenységek sajátosságaival – beleértve a szervezeti formából adódó jellemzőket is –, kiterjedtségével és összetettségével, kockázati profiljával, valamint a pénzügyi közvetítőrendszerben betöltött szerepével összhangban alkalmazza. EU-szintű csoport magyarországi leányvállalataira vonatkozó csoportszintű helyreállítási terv készítése során az MNB elvárja, hogy az ajánlásban leírtakat a leányvállalatok az anyavállalat/csoport által meghatározott keretek között érvényesítsék, melynek teljesülése esetén a magyarországi leányvállalat eltekinthet az egyedi helyreállítási terv készítésétől.
3. Az intézmény a helyreállítási tervet a Hpt., illetve a Bszt. vonatkozó rendelkezéseinek és a jelen ajánlás elvárásainak figyelembevételével állítja össze.
4. Az alkalmazás szintje és a konszolidáció köre tekintetében az MNB a jelen ajánlásban foglaltak követését a CRR szerint várja el.

IV. A HELYREÁLLÍTÁSI TERV TARTALMÁRA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK

IV.1. ÁLTALÁNOS TARTALMI ELVÁRÁSOK

5. Az MNB elvárja, hogy a helyreállítási tervek kellően részletesek legyenek, és különféle súlyosságú helyzetekre kidolgozott forgatókönyvek esetén alkalmazandó, reális feltételezéseken alapuljanak. További elvárás, hogy a helyreállítási terv átfogó legyen, a benne foglalt intézkedések rövid időn belül helyre tudják állítani az intézmény életképességét, akár súlyos pénzügyi stresszhelyzetben is. A helyreállítási terv tartalmát tekintve is érvényesül az arányosság 2. pont szerint elve.
6. A helyreállítási tervek tartalmát illetően az ajánlásban megadott tartalom nem teljes körű iránymutatás az intézmény részére. Az MNB elvárja, hogy az egyes pontokat minden intézmény egyedileg töltsse meg tartalommal a vonatkozó jogszabályi előírások figyelembevételével, továbbá az intézmény üzleti modelljével, az által folytatott szolgáltatási tevékenységek sajátosságaival, kiterjedtségével, összetettségével és kockázataival, valamint a pénzügyi közvetítőrendszerben betöltött szerepével összhangban. Az arányosság elvének alkalmazása nem jelentheti azt, hogy az intézmény egyes pontok bemutatásától teljes mértékben eltekint, csupán a tartalom mélysége és részletezettsége változhat. A komplex ICAAP felülvizsgálat alá tartozó intézmény esetében az MNB tartalmi elemeit tekintve részletesebb helyreállítási terv készítését várja el, nem tartja elfogadhatónak az arányosság elvének alkalmazását a helyreállítási terv vonatkozásában.

7. Az intézmény által kidolgozott helyreállítási terv a jelen ajánlásban foglaltakhoz képest tartalmazhat új elemeket, de a megadott fő témák mindegyikére szükséges kitérni az arányosság szempontját szem előtt tartva. A helyreállítási terv felépítése, az egyes fejezetek sorrendje tekintetében szintén eltérhet az ajánlásban foglaltaktól az intézmény, de biztosítania szükséges, hogy a helyreállítási terv átgondolt, koherens, logikusan felépített dokumentum legyen. Egyes pontok esetében előfordulhat, hogy már rendelkezésre áll külön szabályozás, a helyreállítási tervben az ezekre való hivatkozás elfogadható, azonban ezekre a szabályzatokra is vonatkoznak a helyreállítási tervvel kapcsolatos kötelezettségek és elvárások (ismernie kell a vezetőségnek ezek tartalmát is, kötelező felülvizsgálati előírás stb.). Amennyiben ezek a szabályzatok az adatszolgáltatás keretében nem állnak az MNB rendelkezésére, akkor a helyreállítási terv benyújtásakor ezeket is csatolni szükséges.

IV.2. A HELYREÁLLÍTÁSI TERV FELÉPÍTÉSE

8. A helyreállítási tervnek – figyelembevéve a Hpt-ben, a Bszt-ben, valamint az (EU) 2016/1075 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet által előírt kötelező tartalmi elemeket is – legalább az alábbi fő fejezeteket javasolt tartalmaznia:
- a) összefoglaló a helyreállítási terv legfontosabb elemeiről,
  - b) irányítási struktúra, ezen belül legalább annak ismertetése, hogy a helyreállítási terv hogyan illeszkedik az intézmény vállalatirányítási rendszerébe, ideértve a helyreállítási terv kidolgozásához és végrehajtásához kapcsolódó felelősségi köröket,
  - c) stratégiai értékelés, ezen belül:
    - ca) az intézmény kritikus funkcióinak meghatározása,
    - cb) az intézmény kritikus funkciói működésének fenntartásához szükséges, a likviditással és a fizetőképességgel (szolvenciával) kapcsolatban tervezett lépések,
    - cc) a helyreállítási terv minden egyes lényeges lépéséhez szükséges becsült időkeret,
    - cd) a helyreállítási terv esetleges végrehajtását gátló tényezők leírása, ideértve az ügyfelekre, a szerződéses partnerekre, valamint – összevont alapú felügyelet alá tartozó intézmény esetén – a csoport többi tagjára gyakorolt hatásokat is,
    - ce) az intézmény fő üzletágai, működési folyamatai és eszközei értékének, valamint értékesíthetőségének meghatározására irányuló eljárások, valamint értékesítésükhöz szükséges lépések és azok becsült időkerete,
    - cf) a Hpt. 79. §-ában, illetve a Bszt. 105. §-ában meghatározott tőkekövetelmény megőrzéséhez kapcsolódó szabályok, lehetséges lépések,
    - cg) szabályok és lépések annak biztosítására, hogy az intézmény megfelelően hozzáférjen válsághelyzeti finanszírozási forrásokhoz,
    - ch) a kötelezettségek szerkezetének átalakítására irányuló szabályok és intézkedések,

- ci) a fő üzletágak szerkezetének átalakítására irányuló szabályok és intézkedések,
- cj) a fizetési, elszámolási rendszerekhez és egyéb infrastruktúrákhoz történő hozzáférés fenntartásához szükséges szabályok és intézkedések,
- ck) az intézmény által tett vagy tervezett előkészítő lépések a helyreállítási terv végrehajtásának előmozdítására, ideértve az intézmény esetleges tőkeemeléséről szóló döntést korlátozó szabályok felülvizsgálatát is,
- cl) arra vonatkozó elemzés, hogy a helyreállítási tervben vázolt körülmények között az intézmény hogyan és mikor igényelhet a jegybanki feladatkörében eljáró MNB mérlegelési jogkörébe tartozó rendkívüli likviditási hitelt, ideértve a lehetséges fedezetet is,
- cm) az MNB által alkalmazható intézkedést, kivételes intézkedést kiváltó esemény teljesülésekor az intézmény részéről alkalmazandó lehetséges lépések,
- cn) feltételek és eljárások a helyreállítási tervben foglalt intézkedések intézmény által történő gyors végrehajtása biztosításához,
- co) alternatív forgatókönyvek az intézmény egyedi működése szempontjából súlyos makrogazdasági, illetve a pénzügyi közvetítőrendszerben fennálló általános válsághelyzet kialakulásához kapcsolódóan,
- d) kommunikációs és közzétételi terv,
- e) a helyreállítás során alkalmazható intézkedések kivitelezéséhez szükséges esetleges további intézkedések, nyomonkövetés.

IV.3. A HELYREÁLLÍTÁSI TERV EGYES FŐ FEJEZETEIVEL KAPCSOLATOS RÉSZLETES ELVÁRÁSOK

IV.3.1. A HELYREÁLLÍTÁSI TERV ÖSSZEGEZÉSE, ÖSSZEFOGLALÓ A HELYREÁLLÍTÁSI TERV LEGFONTOSABB ELEMEIRŐL

9. Ebben a fejezetben javasolt összegezni a helyreállítási terv fő pontjait, lényeges elemeit, amelyek a későbbiekben részletesen kifejtésre kerülnek. Az összefoglalónak javasolt tartalmaznia:
- a) a vállalatirányítással kapcsolatos legfontosabb információkat,
  - b) összefoglalót a stratégiai elemzésről, valamint a teljes helyreállítási kapacitásról,
  - c) a legutóbbi helyreállítási terv elfogadása óta az intézményt/csoportot vagy a helyreállítási tervet érintő legfontosabb módosításokat,
  - d) az (EU) 2016/1075 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet szerinti lényeges változásokat,
  - e) a kommunikációs és közzétételi terv összegzését és
  - f) a helyreállítási terv alkalmazhatósága érdekében megteendő előkészítő lépéseket.

IV.3.2. IRÁNYÍTÁSI STRUKTÚRA BEMUTATÁSA

10. Ebben a fejezetben javasolt bemutatni a helyreállítási terv készítésének, jóváhagyásának és alkalmazásának folyamatát. Az MNB elvárja, hogy a helyreállítási terv e fejezete legalább az alábbiakat tartalmazza:

- a) a helyreállítási terv kidolgozási folyamatának leírását, ezen belül:
  - aa) a helyreállítási terv egyes fejezeteinek elkészítéséért - ideértve azt is, hogy mely szervezeti egység számítja a helyreállítási tervben használt indikátorok értékeit -, megvalósításáért és felülvizsgálataért felelős személyek, szervezeti egységek nevesítését,
  - ab) a teljes helyreállítási terv naprakésztségéért felelős személy meghatározását és a helyreállítási terv 63. pont szerinti felülvizsgálata esetén követendő folyamat bemutatását,
  - ac) annak bemutatását, hogy hogyan került a helyreállítási terv integrálásra az intézmény vállalatirányítási és kockázat-kezelési rendszerébe, valamint
  - ad) amennyiben az intézmény egy csoport tagja, úgy azokat a csoporton belüli intézkedéseket és megállapodásokat, amelyek biztosítják a helyreállítás során alkalmazandó intézkedések összhangját a csoport és az egyedi intézmény között.
- b) a helyreállítási terv jóváhagyási folyamatának bemutatását, kitérve a jóváhagyásban részt vevő belső és külső irányító és kontroll funkciót betöltő testületek (igazgatóság, felügyelő bizottság, audit bizottság, belső ellenőrzés, kockázatkezelési bizottság stb.) szerepére is,
- c) azoknak a feltételeknek és folyamatoknak a leírását, amelyek a helyreállítási intézkedések időben történő végrehajtásához szükségesek, ezen belül:
  - ca) az intézmény tőke-, likviditási helyzetére, jövedelmezőségére, működésére vonatkozó lehetséges és releváns veszélyek, fenyegetések bemutatását, és hogy ezeket milyen indikátorokkal tudja az intézmény nyomon követni,
  - cb) a tőkehelyzetre, likviditási helyzetre és a jövedelmezőségre vonatkozó lehetséges veszélyek, fenyegetések értékelését,
  - cc) a helyreállítási tervben megjelölt valamely indikátorhoz kapcsolódó küszöbérték bekövetkezése esetén követendő belső eskalációs és döntési folyamat bemutatását és annak leírását, hogy milyen feltételek bekövetkezése esetén, hogyan, milyen döntési folyamaton keresztül, kiknek a bevonásával történik annak a meghatározása, hogy mely helyreállítási intézkedésekre van szükség az adott helyzetben. Javasolt kitérni arra is, hogy az adott folyamatban kinek milyen felelőssége van, illetve, hogy milyen időigénye van a helyreállítási intézkedés végrehajtásának,

- cd) azon kritériumok meghatározását, amelyek alapján az intézmény egyik vagy másik opció alkalmazásáról dönt,
- ce) azon folyamat részletes leírását, hogy az intézmény miként értesíti az MNB-t arról, hogy valamelyik küszöbértéket elérte,
- d) annak bemutatását, hogy az intézmény vagy csoport kockázatkezelési rendszerével hogyan biztosítják a helyreállítási terv konzisztenciáját, valamint azoknak a korai előrejelző mutatóknak a leírását, amelyeket az általános kockázatkezelés során figyelnek, és amelyek előre jelezhetik a helyreállítási tervben szereplő indikátorok bekövetkezését,
- e) a vezetői információs rendszer ismertetését, és annak bemutatását, hogy a vezetői információs rendszerek hogyan képesek az érintettek részére a döntések meghozatalához szükséges információk megfelelő időben és megbízható módon történő eljuttatására.

IV.3.3. STRATÉGIAI ÉRTÉKELÉS

11. A stratégiai értékelés két fő részből áll, az első részben javasolt bemutatni az intézmény vagy csoport felépítését, struktúráját, meghatározni a fő tevékenységeket, az intézmény/csoport működését érintő kritikus pontokat, míg a második részben a helyreállítási intézkedéseket szükséges számos szempontot figyelembevéve részletesen bemutatni.

IV.3.3.1. Csoport, intézmény bemutatása

12. Ebben a fejezetben az intézmény bemutatja tevékenységeit, az azok végzéséhez kialakított üzleti területeket és azok egymással való kapcsolatát, a csoportkapcsolatokat (ideértve a fióktelepek és a leányvállalatok tevékenységeit, valamint működési struktúráját). Összevont alapú felügyelet alá tartozó intézmény esetében elvárás, hogy a bemutatás az összevont alapú felügyelet alá tartozó valamennyi vállalkozásra terjedjen ki, figyelembevéve a csoportszintű helyreállítási terv készítésére vonatkozó elvárásokat.
13. Az MNB elvárja, hogy a helyreállítási terv által lefedett intézmény(ek) bemutatása legalább az alábbiakat tartalmazza:
  - a) az egyes intézmények üzleti és kockázati stratégiájának, leírását, megjelölve, mely intézmények tartoznak a csoport szempontból releváns szervezetek, és a helyi szinten releváns szervezetek körébe, ezen belül megjelölve a rendszerszinten jelentős fióktelepeket,
  - b) intézményenként az üzleti modell bemutatását és az üzleti tervet, ezen belül annak a felsorolását, hogy mely fő üzletágakban és országokban aktív az intézmény (akár rendszerszinten jelentős fióktelepen vagy leányvállalaton keresztül),
  - c) a legfontosabb üzleti területek és a kritikus funkciók azonosítását,

- d) annak a folyamatnak, illetve mérőszámoknak a bemutatását, amelyekkel meghatározza az intézmény a legfontosabb üzleti területeket és kritikus funkciókat.
14. A megfeleltetés során elvárás, hogy az intézmény részletesen mutassa be, hogy az egyes jogilag elkülönült szervezeteken belül milyen üzleti területek működnek, ott milyen tevékenységet folytatnak. Az egyes leányvállalatok kapcsán meg szükséges adni a jellemző adatokat: pl. létszám, likvid eszköz, finanszírozási szükséglet, nagy kockázati kitettség, nyereség-veszteség és tőke adatok, mérlegfőösszeg.
15. Az intézményt, illetve csoportot bemutató fejezetben javasolt kitérni a helyreállítási terv által lefedett intézmények közötti jogi és pénzügyi kapcsolatokra, elvárás a csoporttagok közötti kapcsolatok bemutatása, beleértve a csoporthoz tartozó leányvállalatokat, illetve fióktelepeket is. Az MNB elvárása alapján a fejezetnek részletesen tartalmaznia szükséges:
- a) *a csoporton belüli pénzügyi kapcsolatok leírását*, kitérve a csoporton belüli ügyletekre és finanszírozási kapcsolatok bemutatására, a csoporton belüli tőkemozgásokra, és a csoporton belüli garanciákra, amelyek helyreállítási intézkedésként alkalmazhatóak,
  - b) *a jogi kapcsolatok bemutatását*, amely tartalmazza a csoporton belüli lényeges megállapodásokat (pl. támogatási megállapodás, nyereség vagy veszteség transferről szóló megállapodás),
  - c) *a működési szempontú összekapcsolódások leírását*, amelyben javasolt kitérni azokra a funkciókra, amelyek a csoporton belül centralizáltak és a csoport vagy az egyes intézmények működtetése szempontjából jelentősek, ezen belül is részletezendő az informatikai, treasury, kockázatkezelési és adminisztratív funkciók bemutatása,
  - d) *csoportszintű pénzügyi támogatási megállapodás bemutatását*, ezen belül az érintett felek, a támogatás formája és a felhasználási feltételek megnevezését.
16. Az MNB elvárja, hogy az intézmény, illetve csoport külső kapcsolati rendszere kapcsán bemutassák:
- a) a legnagyobb partnerekkel szemben fennálló jelentős követeléseket és kötelezettségeket,
  - b) a helyreállítási terv által lefedett intézmény által más piaci szereplőnek nyújtott jelentős pénzügyi termékeket, szolgáltatásokat,
  - c) a helyreállítási terv által lefedett intézmények számára harmadik fél által nyújtott alapvető szolgáltatásokat.

IV.3.3.2. Forgatókönyvek, indikátorok és intézkedések

17. A helyreállítási tervnek nem célja a válsághelyzeteket előidéző tényezők előrejelzése, sokkal inkább annak értékelése, hogy az intézmény helyreállítási eszközrendszere mennyire széleskörű, ellenálló és hatékony a legkülönbözőbb típusú és mélységű sokkok kezelése tekintetében.
18. Ennek megfelelően a helyreállítási terv egyik legfontosabb eleme az intézmény, csoport üzleti tevékenységének stratégiai elemzése és – a nem szokásos üzletmenet esetére – a megfelelő

intézkedések meghatározása. E cél érdekében az MNB elvárása alapján a helyreállítási terv második részében az intézmény menü jelleggel (több lehetőséget felsorolva) kifejti a különféle – egyedi vagy rendszerszintű – pénzügyi stresszhelyzetek esetén rendelkezésére álló eszközöket, értékeli az egyes opciók megvalósíthatóságát és az alkalmazásuk lehetséges hatásait. Elvárt, hogy a helyreállítási tervben az intézmény definiálja, hogy mely külső vagy belső körülményekre visszavezethető esetekben tekinti helyzetét válságosnak (tőke, likviditás, vezetési stb. válsághelyzet) és azt, hogy mely szervezeti egységének, testületének feladata a válsághelyzet deklarálása.

IV.3.3.2.1. Stressz scenáriók (feltevések és forgatókönyvek)

19. Az MNB elvárása alapján ebben a fejezetben az intézmény a kialakított helyreállítási lehetőségek hatékonyságát ellenőrzi különböző, általa kidolgozott stresszhelyzet forgatókönyvek kialakításával és lefuttatásával. Ennek során az intézmény definiálja a különféle stressz scenáriókat, majd értékeli azok lehetséges hatásait és az egyes helyreállítási opciók hatékonyságát különféle stresszhelyzetek esetében teszteli. Az egyes stressz szituációkat úgy javasolt megadni, hogy azok az intézmény szempontjából kellően súlyos negatív hatásokat szimuláljanak, bekövetkezésük valószínű, és a helyreállítási tervben meghatározott beavatkozási küszöbök elérése szempontjából releváns legyen. A forgatókönyveknek lassú és gyors lefolyású kedvezőtlen eseményeket egyaránt szükséges magában foglalnia.
20. Az arányosság 2. pont szerinti elvét figyelembevéve a forgatókönyvek számának arányosnak szükséges lennie különösen az intézmény vagy csoport üzleti modelljének, tevékenységének jellegével, méretével, a más intézményekkel és általánosságban a pénzügyi közvetítőrendszerrel fennálló kapcsolatrendszerével, valamint finanszírozási modelljeivel.
21. Az MNB elvárása alapján minden egyes forgatókönyvet úgy szükséges kialakítani, hogy megfeleljen az alábbi követelmények mindegyikének:
  - a) a forgatókönyv az érintett intézmény vagy csoport szempontjából leginkább releváns, a pénzügyi közvetítőrendszer egészét érintő, valamint intézményt vagy csoportot érintő eseményeken alapul, figyelembevéve – egyéb vonatkozó tényezők mellett – annak üzleti és finanszírozási modelljét, tevékenységeit és szerkezetét, méretét és más intézményekkel, illetve általánosságban a pénzügyi közvetítőrendszerrel fennálló kapcsolatrendszerét, továbbá különösen az intézmény vagy csoport feltárt sérülékeny pontjait és gyengeségeit,
  - b) a forgatókönyv olyan eseményeket vetít előre, amelyek bekövetkezése az intézmény vagy csoport fizetéseképtelenségének vagy annak veszélyével fenyegetne³, amennyiben nem tennének időben helyreállítási intézkedéseket, valamint
  - c) a forgatókönyv rendkívüli, de elképzelhető eseményeken alapul.

---

³ Szantv. 17. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése

22. Elvárt, hogy minden forgatókönyv tartalmazza az eseményeknek az intézmény vagy csoport legalább alábbiakban felsorolt aspektusaira gyakorolt hatásának értékelését:
- a) rendelkezésre álló tőke,
  - b) rendelkezésre álló likviditás,
  - c) kockázati profil,
  - d) jövedelmezőség,
  - e) üzletvitel, ideértve a fizetési és elszámolási műveleteket,
  - f) jó hírnév.
23. Javasolt a fordított stressz tesztek használata is. A fordított stressz tesztek kiindulópontként szolgálhatnak olyan forgatókönyvek kidolgozása esetében, amelyek csupán „nemteljesítés-közeli” helyzeteket vizsgálnak – azaz olyan helyzeteket, amelyekben a helyreállítási intézkedések sikeres végrehajtása hiányában az intézmény vagy csoport üzleti modellje életképtelenné válna.

Pénzügyi stresszhelyzeti forgatókönyvek

24. Elvárt, hogy az intézmény legalább egy forgatókönyvet dolgozzon ki az alábbi típusú események mindegyike tekintetében:
- a) „rendszerszintű esemény”, azaz olyan esemény, amelynek súlyos hátrányos következményei lehetnek a pénzügyi közvetítőrendszerre vagy a reálgazdaságra,
  - b) „egyedi okokra visszavezethető esemény”, vagyis olyan esemény, amelynek súlyos hátrányos következményei lehetnek egy adott intézményre, egy adott csoportra vagy egy csoport egy intézményére, továbbá
  - c) egyidejűleg és egymással kölcsönhatásban bekövetkező, rendszerszintű és egyedi okokra visszavezethető események kombinációja.
25. Az MNB elvárja, hogy a globálisan rendszerszinten jelentős intézmény és az egyéb rendszerszinten jelentős intézmény háromnál több forgatókönyvet határozzon meg.
26. Az MNB elvárása alapján a forgatókönyveknek mind lassú, mind gyors lefolyású kedvezőtlen eseményeket szükséges tartalmaznia.
27. Az MNB elvárása szerint mind a rendszerszintű, mind az egyedi okokra visszavezethető eseményeken alapuló forgatókönyveknek az adott intézmény vagy csoport szempontjából leginkább releváns eseményekre szükséges vonatkozniuk, a 28. és 29. pontban meghatározottak figyelembevételével.
28. A rendszerszintű eseményeken alapuló forgatókönyvek esetén legalább a következő rendszerszintű eseményeknek az adott intézmény, csoport szempontjából való relevanciáját szükséges vizsgálni:
- a) jelentős partner vagy szerződő fél pénzügyi stabilitást érintő fizetéseképtelensége,
  - b) a bankközi hitelezési piacon rendelkezésre álló likviditás csökkenése,

- c) megnövekedett országhozadék és általános tőkekiáramlás az intézmény vagy csoport tevékenysége szempontjából jelentős országból,
- d) az eszközök árának kedvezőtlen mozgásai egy vagy több piacon,
- e) makrogazdasági visszaesés.

29. Az egyedi okokra visszavezethető eseményeken alapuló forgatókönyvek esetén legalább a következő eseményeknek az adott intézmény, csoport szempontjából való relevanciáját szükséges vizsgálni:

- a) jelentős partner vagy szerződő fél fizetésképtelensége,
- b) az intézmény vagy csoport jó hírnevének csorbulása,
- c) súlyos likviditáskiáramlás,
- d) azon eszközök árának kedvezőtlen mozgásai, amelyekben az intézmény vagy csoport elsősorban kitettséggel rendelkezik.
- e) súlyos hitelezési veszteségek,
- f) működési kockázatból adódó súlyos veszteség.

IV.3.3.2.2. Indikátorok és a kapcsolódó küszöbértékek meghatározása

30. Elvárt, hogy az intézmény a helyreállítási tervben részletezze, hogy az esetleges negatív folyamatok észlelésére milyen indikátorokat választ ki. Rögzíteni szükséges továbbá, hogy az indikátorokhoz meghatározott küszöbértékek bekövetkeztekor mely vezetői kört kell értesíteni, és az előre meghatározott folyamatok szerint el kell döntenie, hogy van-e szükség, és ha igen, akkor milyen további intézkedésre.

31. Elvárt, hogy az indikátorok között az intézmény egyrészt mennyiségi (kvantitatív) és minőségi (kvalitatív) indikátorokat is jelöljön ki, másrészt, hogy az intézmény legalább az alábbi területek vonatkozásában jelöljön ki indikátorokat:

- a) tőke,
- b) likviditás,
- c) jövedelmezőség,
- d) eszközminőség.

Az egyes kategóriákon belül az MNB által minimálisan elvárt konkrét mutatókat az 1. melléklet tartalmazza.

32. Az indikátorokat úgy szükséges meghatározni, hogy megfelelően tükrözzék az adott intézmény jellemző kockázatait, így elvárt az intézményt érintő külső folyamatokat értékelő, piaci és makrogazdasági indikátorok használata is. Az e kategóriákba sorolható indikátorok akkor hagyhatók el, ha az intézmény kellően meg tudja indokolni az MNB felé, hogy ezek miért nem relevánsak az intézmény jogi formája, üzleti modellje, kockázati szerkezete, mérete, és az intézmény komplexitása szempontjából.

33. A kvantitatív indikátorok alkalmazása során az intézménynek célszerű olyan jelzőrendszert használnia, (pl. „traffic light approach”), amely a menedzsment számára elérhető, és megfelelő információval szolgál.

34. Az ajánlás 1. és 2. mellékletében szereplő indikátorokon túlmenően az intézmény további indikátorokat is definiálhat úgy, hogy ezek az ajánlásban meghatározott keretrendszerbe illeszkedjenek és megfeleljenek az indikátorokkal szemben támasztott követelményeknek. Az indikátorok konkrét tartalmának meghatározása során javasolt a releváns jogszabályok szerinti értelmezés alkalmazása. Az intézménynek a további indikátorokat úgy szükséges meghatározni, hogy azok tükrözzék a valós kockázatait, illetve elősegítsék azon jogszabályoknak történő megfelelést is, melyekre nem kerül külön indikátor előírásra.
35. Az MNB elvárja, hogy a helyreállítási tervben meghatározott indikátorok, illetve a kapcsolódó küszöbértékek:
- a) illeszkedjenek az intézmény üzleti modelljéhez, stratégiájához és kockázati profiljához,
  - b) illeszkedjenek az intézmény méretéhez és komplexitásához. Az indikátorokat úgy szükséges kialakítani, hogy azok hatékonyan jelezzék az intézmény helyzete szempontjából releváns negatív folyamatokat a különböző területeken, ugyanakkor megfelelően célzottak, és az intézmény számára kezelhetőek legyenek,
  - c) összhangban legyenek az átfogó kockázatkezelési rendszerrel, a meglévő likviditási és tőke válság tervek indikátoraival, valamint az üzletmenet folytonossági terv indikátoraival,
  - d) alkalmasak legyenek arra, hogy meghatározzák azt a pontot, melynél az intézménynek döntést kell hozni arról, hogy tesz-e a helyreállítási tervben szereplő lépéseket, vagy nem,
  - e) integrálhatóak legyenek az intézmény vállalatirányítási rendszerébe, az eszkalációs és döntéshozatali eljárásokba, folyamatokba,
  - f) előretekintőek legyenek,
  - g) rendszeresen rendelkezésre álló adatokhoz kapcsolódjanak.
36. Az intézménynek legalább évente egyszer javasolt felülvizsgálnia az indikátorokat, beavatkozási küszöbértékeket, és amennyiben szükséges, módosítania szükséges azokat. A helyreállítási tervben indokolt bemutatni az alkalmazott indikátorok kalibrációját, és azt, hogy azok megfelelően (kellő időben és a szükséges gyorsasággal) és hatékonyan képesek jelezni azokat a folyamatokat és változásokat, melyek a küszöbértékek megsértéséhez vezethetnek.
37. A beavatkozási küszöb az a pont, ahol az intézmény vagy csoport döntést kell, hogy hozzon arról, hogy a kialakult helyzet rendezése érdekében tesz-e intézkedést, melyik helyreállítási opciót kívánja alkalmazni, és kifejti a választott opció indokolását. A beavatkozási küszöbök nem jelentik a helyreállítási intézkedések automatikus aktivizálódását, nem vezetnek előre meghatározott eszközök kötelező alkalmazásához, hanem csak egy olyan időpontot jelölnek ki, melynél megtörténik a különféle helyreállítási opciók újbóli értékelése és potenciális alkalmazásuk mérlegelése. A beavatkozási küszöbértékeket úgy javasolt meghatározni, hogy elegendő idő álljon az intézmény rendelkezésére a szükséges intézkedések megtételére. A beavatkozási küszöbök célszerűen úgy kerülnek kialakításra, hogy előretekintőek legyenek és egyfajta fokozatosságot is megvalósítsanak, az intézmény állapotának súlyosságát is tükrözzék.

38. A küszöbök meghatározásakor az alábbi tényezőket is figyelembe szükséges venni:
- a) ne indukáljanak sem túl korai, sem pedig túl késői beavatkozást (pl. ne csak a jogszabályi határ, illetve a tőkekövetelmény nagyságára, összetételére vonatkozó előírások megsértésekor, hanem már azt megelőzően jelezzenek),
  - b) legyenek hatékonyak a különféle stressz situációk szempontjából,
  - c) legyenek könnyen nyomon követhetőek, továbbá
  - d) világosan, egyértelműen beazonosítható legyen a beavatkozási küszöbök elérése.
39. A beavatkozási küszöbök előre történő rögzítése ugyanakkor nem akadályozhatja meg, hogy a helyreállítási terv akkor is alkalmazásra kerüljön, ha ugyan egyik előre definiált beavatkozási limitet sem éri el az intézmény, mégis olyan situáció áll fenn, amely az intézmény további működését, életképességét veszélyezteti. Annak érdekében, hogy az intézmény időben meg tudja tenni a megfelelő intézkedéseket a pénzügyi helyzet kezelésére, a helyreállítási tervben definiált indikátorokat folyamatosan figyelemmel kell kísérni és biztosítani kell, hogy a vezetői információs rendszerben is naprakészek legyenek ezek az értékek. Az indikátorokhoz kapcsolódó aktuális értékeket az MNB bármikor bekérheti. Intézménycsoportok esetén javasolt egyedi és csoportszintű beavatkozási küszöbök kialakítása is.

Tőke indikátorok, beavatkozási küszöbértékek meghatározása

40. A tőke indikátoroknak a tőkehelyzet (tőke nagyságának és minőségének) jelenlegi és valószínűsíthető jövőbeli romlására szükséges a figyelmet felhívniuk. A tőke indikátorok által jelzett folyamatokra való reagálás, az intézmény tőkepozíciójának helyreállítása hosszabb időt vehet igénybe, vagy nagyobb piaci érzékenységgel járhat, ezért az intézménynek az indikátorok meghatározásakor ezen tényezőkre is tekintettel kell lennie. Javasolt a tőkére vonatkozóan előrejelzéseket készíteni, melyben figyelembe kell venni a tőke instrumentumokra vonatkozó lényeges szerződéses lejáratoakat is.
41. A tőke indikátorok beavatkozási küszöbértékének meghatározása során elvárt az intézmény speciális kockázatainak, a helyreállítási intézkedések megtételéhez szükséges időtartamnak és a helyreállítás hatásainak a figyelembevétele (pl. tekintettel kell lennie arra, hogy az intézménynél milyen gyorsan változhat a tőkehelyzet). A tőkekövetelményen alapuló indikátorok beavatkozási küszöbértékeit úgy szükséges meghatározni, hogy elegendő idő álljon az intézmény rendelkezésére a szükséges intézkedések megtételére azelőtt, mielőtt még a tőkekövetelmények megsértése bekövetkezne⁴. Az MNB szükségesnek tartja, hogy az intézmény a tőke indikátorokat integrálja a belső tőkemegfelelés értékelési (ICAAP) folyamatába⁵ is.

---

⁴ Ideértendő a Hpt. 79. § (2) bekezdés b) pontja, és a 186. §-a alapján a felügyeleti felülvizsgálat keretében előírt, illetve a Bszt. 105. § (2) bekezdés b) pontja, valamint a 164. § (1) bekezdés t) pontja alapján előírt többlettőke-követelmények megsértése is.

⁵ A Hpt. 97. §-a, valamint a Bszt. 106. §-a alapján.

Likviditási indikátorok, beavatkozási küszöbértékek meghatározása

42. A likviditási indikátorok az intézmény jelenlegi és jövőbeli likviditási és finanszírozási helyzetét mutatják és összhangban szükséges lenniük az intézményi stratégiával, a vonatkozó jogszabályi előírások⁶ alapján kialakított eljárásokkal, szabályzatokkal és általános kockázatkezelési rendszerrel. Az MNB elvárja, hogy az intézmény olyan likviditási indikátorokat határozzon meg, melyek mind rövid, mind pedig hosszú távon kulcs-devizanemenként jelzik a likviditási és finanszírozási szükségletet, az intézmény wholesale piacoktól, retail betétállománytól való függését, a csoporton belüli finanszírozásból, valamint a mérlegen kívüli tételekből eredő kitettséget. A beavatkozási küszöbértékeket pedig úgy indokolt meghatározni, hogy azok az intézmény speciális kockázatait tükrözzék, biztosítsák az az MNB által meghatározott egyedi likviditási követelmények⁷ teljesítését és vegyék figyelembe a likviditási helyzet változásának időtartamát is.

Jövedelmezőségi indikátorok, beavatkozási küszöbértékek meghatározása

43. A jövedelmezőségi indikátoroknak az intézmény pénzügyi helyzetének gyors romlását előidéző tényezőket, folyamatokat szükséges jelezniük, melyek az eredménytartalék csökkenésén (veszteségeken) keresztül hatással vannak az intézmény tőkehelyzetére. A jövedelmezőségi indikátorok között olyan, működési kockázattal kapcsolatos veszteségeket jelző indikátorokat is szükséges definiálni, melyek számba veszik az intézmény eredményére jelentős hatást gyakorló tényezőket (ideértve, de nem kizárólagosan pl. a külső és belső csálásokból, fogyasztói panaszokból eredő veszteségeket is). Alternatívaként vagy kiegészítésként az intézmény a pénzügyi eredménytervtől való eltérésekre is meghatározhat küszöbértékeket.

Eszközminőség indikátorok, beavatkozási küszöbértékek meghatározása

44. Az eszközminőség indikátorok az intézmény eszközminőségének alakulását mérik, és jelzik azokat a folyamatokat, melyek elvezethetnek az eszközminőség olyan mértékű romlásához, amikor a helyreállítási tervben leírt intézkedések alkalmazására kerülhet sor. A nem teljesítő kitettségek állományának és dinamikájának számbavétele céljából állományi és változást jelző indikátorokat is definiálhat az intézmény. Az eszközminőség indikátorokat a mérlegen kívüli kitettségekre vonatkozóan is szükséges kialakítani.

Piaci indikátorok, beavatkozási küszöbértékek meghatározása

45. A piaci indikátorok célja, hogy az intézmény gyorsan romló pénzügyi helyzetével kapcsolatos azon piaci várakozásokat jelezze, melyek a forrásokhoz és tőkepiacokhoz való hozzáférés lehetséges zavaraihoz vezethetnek. Az MNB elvárása alapján az intézménynek az alábbiak vonatkozásában szükséges meghatároznia mennyiségi és minőségi indikátorokat:

---

⁶ A Hpt. 108. § (5) bekezdés f) pontja és (6) bekezdése, valamint a Bszt. 101. § (1) bekezdés f) pontja és (2) bekezdése alapján.

⁷ A Hpt. 181. §-a, valamint a Bszt. 163/B. §-a alapján az MNB által meghatározott egyedi likviditási követelmények.

- a) részvény-alapú indikátorok, melyek a tőzsdén jegyzett társaságok részvényei árfolyamának változását vagy az egy részvényre jutó saját tőkének a részvény árához viszonyított arányát mutatják,
- b) adósság alapú indikátorok, melyek a wholesale finanszírozó várakozásait jelzik (pl. CDS vagy adósság spread),
- c) portfólió alapú indikátorok, melyek az egyes speciális eszközkategóriákkal kapcsolatos várakozásokat jelzik (pl. ingatlanpiac),
- d) a hitelminősítő intézetek várakozásait tükröző leminősítés (hosszú és rövid távú), mely az intézmény pénzügyi helyzetével kapcsolatos piaci várakozások gyors változásához vezethet.

Makrogazdasági indikátorok, beavatkozási küszöbértékek meghatározása

46. A makrogazdasági indikátorok azon ország(ok) gazdasági állapotát jelzik, ahol az intézmény működik, illetve ahol a kitétségek, a források koncentrálnak. Elvárt, hogy a makrogazdasági indikátorok között szerepeljenek az alábbiak:
- a) a jogi környezet intézményre gyakorolt hatása, az ebből fakadó kockázatokat figyelembevevő indikátorok,
  - b) az intézmény teljesítményére jelentős hatást gyakorló ágazati indikátorok.

Értesítési kötelezettség a küszöbértékek elérése esetén

47. Ha az intézmény a helyreállítási tervben szereplő bármely indikátor előre meghatározott beavatkozási küszöbértékét eléri, akkor elvárt, hogy az intézmény minden esetben írásban, elektronikus úton – az MNB elektronikus ügyintézését biztosító információs rendszerén (ERA rendszer) keresztül – haladéktalanul értesítse az MNB-t. Az értesítés tartalmazza azt is, hogy a küszöbérték elérésekor az intézmény milyen intézkedéseket tett, illetve, ha intézkedésre nem került sor, akkor annak mi volt az indoka.

IV.3.3.2.3. Helyreállítási intézkedések (opciók, eszközök)

48. Elvárt, hogy az intézmény a helyreállítási terv ezen részében kifejtse és értékelje a különféle helyreállítási intézkedéseket, opciókat. A helyreállítási intézkedések, opciók nem a szokványos üzletmenethez kapcsolódnak, hanem alkalmazásukra mindig rendkívüli jelleggel kerül sor. Ugyanakkor az itt meghatározott intézkedések nem csak rendkívüli intézkedések lehetnek (pl. rendkívüli likviditási hitel igénylése a jegybanki feladatkörében eljáró MNB-től, üzletágak értékesítése), hanem a normál üzletmenet során alkalmazott eszközök is.
49. Az elvárások szerint a helyreállítási tervnek egyrészt tartalmaznia szükséges egy összefoglalót a helyreállítási intézkedésekről, másrészt minden egyes, válsághelyzetben használni tervezett eszköz esetében szükséges az egyes intézkedések részletes, operatív megvalósítását bemutató leírás, az alkalmazást esetlegesen akadályozó tényezők beazonosítása, a döntéshozatal és az alkalmazás időigényének becslése, a hatás- és kockázatértékelés, valamint a kapcsolódó döntési folyamat bemutatása. Az egyes helyreállítási eszközöket az intézmény célszerűen a jelenleg fennálló (a likviditás fenntartását, a tőkeáttétel csökkentését, a kötelezettségek átstrukturálását, az intézményen és a csoporton belüli források átcsoportosítását, a külső

tőkebevonást stb. lehetővé tevő) megállapodásainak áttekintése alapján határozza meg. A helyreállítási intézkedéseket úgy szükséges bemutatni, hogy az MNB meg tudja ítélni azok kivitelezhetőségét és hatását.

50. A teljeskörűség igénye nélkül, helyreállítási intézkedésként az alábbi lehetőségek állnak az intézmény rendelkezésére:

- a) külső feltőkésítés, tulajdonosi tőkepótlás, csoporton belüli finanszírozási megállapodás életbe léptetése,
- b) bizonyos eszközök, üzleti területek, leányvállalatok átalakítása, leépítése, eladása,
- c) a kötelezettségek átstrukturálása,
- d) a mérlegfőösszeg csökkentése,
- e) a tulajdonosok felé történő kifizetések (osztalékfizetés, részjegy-kifizetés) korlátozása,
- f) bizonyos intézménytípusnál az intézményvédelmi alap vagy integráció segítségül hívása (ennek számos formája lehet: pl. menedzsment-támogatás, anyagi segítség, garanciavállalás),
- g) az irányítás átszervezése,
- h) rendkívüli likviditási hitel igénylése az MNB-től,
- i) működési modell-váltás.

Amennyiben az intézmény a helyreállítási intézkedések lehetőségei között szerepelteti az MNB-től származó rendkívüli likviditási hitel igénylését, azt az MNB csak a többi intézkedés sikerességétől függően alkalmazandó, végső megoldásként tudja elfogadni és olyan formában, amelyik nem tartalmazhat rendkívüli állami pénzügyi támogatást.

51. Elvárt, hogy az intézmény ténylegesen alkalmazható helyreállítási eszközöket határozzon meg, és ennek során vegye figyelembe az egyes eszközök kivitelezéséhez szükséges időt is. További elvárás, hogy az intézmény azt is végig gondolja, hogy egy esetleges azonnali beavatkozás után hogyan történik meg a visszatérés a normál üzletmenethez. Amennyiben az intézmény a helyreállítási intézkedések között szerepelteti a tulajdonos részéről történő tőkepótlást, azt az MNB csak akkor tudja elfogadni, ha a tulajdonos szándéknyilatkozata is rendelkezésre áll. Csoportszintű helyreállítási terveknél javasolt azt is figyelembe venni, hogy amennyiben több csoporttagnál áll elő válsághelyzet, akkor nem biztos, hogy a tulajdonos minden csoporttagnál képes lesz tőkepótlást megvalósítani. A helyreállítási intézkedések bemutatásakor arra is figyelemmel indokolt lenni, hogy megfelelő részletezettségű legyen, és az intézkedések hatása, célzott köre rekonstruálható legyen az MNB számára.

52. Az MNB elvárásával összhangban a helyreállítási terv helyreállítási intézkedésekre vonatkozó részének tartalmaznia szükséges többek között:

- a) a válsághelyzetben használni tervezett helyreállítási eszközökről egy összefoglaló listát, és az egyes helyreállítási eszközök részletes leírását,
- b) a helyreállítási terv által lefedett intézmény fő üzletágainak és kritikus funkcióinak fenntartásához szükséges intézkedéseket,

- c) az intézmény vagy a csoport konszolidált szavatoló tőkeszintjének javítását vagy fenntartását célzó, külső feltőkésítési vagy csoporton belüli megállapodásokat, intézkedéseket,
- d) azokat a megállapodásokat, intézkedéseket, amelyek válsághelyzet esetén biztosítják a helyreállítási terv által lefedett intézmény számára az olyan válsághelyzeti finanszírozási forrásokhoz való hozzáférést, amelyekkel fenn tudják tartani működésüket és eleget tudjanak tenni kötelezettségeiknek. Az itt felsorolt intézkedések vonatkozhatnak külső források bevonására vagy csoporton belüli likviditás-átcsoportosításra is. Ilyen válsághelyzeti finanszírozási forrás lehet pl. külső likviditási forrás, a rendelkezésre álló fedezetek értékesítéséből származó forrás, csoporton belüli likviditási transzfer stb.,
- e) a kockázat és a tőkeáttétel csökkentését vagy az üzleti tevékenység átstrukturálást célzó intézkedéseket,
- f) amennyiben releváns, akkor az eszközök, részesedések, üzletrészek esetleges értékesítésének elemzését,
- g) a kötelezettségek önkéntes (feltétel nélküli) átstrukturálására vonatkozó megállapodásokat és intézkedéseket.

53. Az MNB elvárja, hogy a helyreállítási tervből egyértelműen kiolvashatók legyenek az „indikátor”, „szcenárió” és „helyreállítási intézkedések” fogalmak kapcsolódási pontjai, azaz, hogy egy adott indikátorhoz kapcsolódó küszöbérték elérése mely scenáriójt jelezhet, illetve egy adott scenárió esetén mely helyreállítási intézkedések jöhetnek szóba.

Az egyes helyreállítási intézkedések hatásainak értékelése

54. Elvárt, hogy a hatásértékelés keretében az intézmény meghatározza az egyes helyreállítási eszközök alkalmazásának lehetséges külső és belső hatásait. A belső, pénzügyi és működési hatások beazonosítása keretében az intézmény meghatározza, hogy az egyes intézkedések alkalmazása normál üzleti körülmények között és stressz szituációban milyen hatást gyakorolna szolvenciájára, likviditására, finanszírozására, jövedelmezőségére, üzletvitelére, valamint a jó hírnevére. Csoportszintű helyreállítási terv esetében az MNB elvárása alapján azt is pontosan be kell mutatni, ha az egyedi intézményeknél alkalmazott helyreállítási intézkedés a csoport más tagját is érinti.
55. A várható hatásokat mind normál körülmények, mind stresszhelyzet esetén indokolt megvizsgálni. A külső hatások beazonosítása keretében az intézmény meghatározza, hogy az egyes intézkedések alkalmazása milyen hatást gyakorolna kritikus vagy rendszerszinten is jelentős funkcióira, más piaci szereplőkre, a hitelezőkre és a tulajdonosokra, az ügyfelekre, valamint más csoporttagokra. Elvárt, hogy a lehetséges hatások tárgyalásakor az intézmény térjen ki a helyreállítási tervben alkalmazott feltételezések bemutatására, különösen, de nem kizárólagosan, az alkalmazott értékelésre, az eszközök eladásának lehetőségére, valamint a piaci szereplők viselkedése tekintetében. Az MNB elvárása szerint az értékelésben részletezni szükséges azt is, hogyan történik az egyes üzleti tevékenységek, eszközök piacképességének, piaci értékének meghatározása.

A helyreállítási eszközök alkalmazhatóságának értékelése

56. Elvárt, hogy a helyreállítási intézkedések megvalósíthatóságának értékelése keretében az intézmény meghatározza az egyes helyreállítási eszközök alkalmazásának lehetséges megvalósíthatósági és alkalmazási kockázatait. A kockázatok értékelésébe azon esetek elemzése is beletartozik, amikor az intézmény nem akarja, vagy nem tudja alkalmazni a helyreállítási eszközöket. A megvalósíthatósági kockázat beazonosításakor az intézmény megadja az egyes helyreállítási eszközök sikeres alkalmazásának becsült valószínűségét, a hatékonyságot esetlegesen csökkentő tényezőket.
57. Az MNB elvárása szerint az értékelés során indokolt felmérni, hogy az egyes helyreállítási eszközök hatékony és időben történő aktiválása, illetve használata során milyen akadályok és hogyan, milyen körülmények között jelenhetnek meg. Ilyen lehet pl. egy esetleges leminősítésből származó jogi, működési, üzleti, pénzügyi és reputációs kockázat. Az MNB elvárása alapján vizsgálni szükséges azt is, hogy az egyes helyreállítási intézkedések hatékony megvalósítása nem ütközik-e a csoportszerkezetből vagy a csoporton belüli megállapodásokból eredő akadályokba (beleértve pl. a csoporton belüli szavatolótoke transzfer vagy kötelezettségek/eszközök csoporton belüli átcsoportosításának jogi és gyakorlati akadályait is). Az értékelésben indokolt kitérni arra is, hogyan fogja ezeket az akadályokat, problémákat az intézmény kezelni. Elvárt, hogy az alkalmazási kockázat értékelése során az intézmény meghatározza az egyes helyreállítási eszközök tényleges igénybevételének lehetséges rendszerszintű következményeit, valamint vizsgálja azokat a későbbiekben, a helyreállítás sikertelensége esetén esetlegesen szükségessé váló szanálásra gyakorolt hatás szempontjából is.
58. Elvárt, hogy ebben a fejezetben az intézmény az egyes stressz szituációk mindegyikéhez vészhelyzeti és szolgáltatásfolytonossági tervet rendeljen, annak bemutatása érdekében, hogy a helyreállítási szakaszban miként képes biztosítani a működés folytonosságát. A belső működés (pl. IT rendszerek, HR tevékenység) mellett a piaci infrastruktúrához (elszámolásforgalom, klíring) való hozzáférés kérdéseire is elvárt kitérni. Ahol a helyreállítási opció a csoport valamely tagjának leválasztásával (elidegenítésével) számol, az MNB elvárása alapján is bemutatandó, hogy a megvalósításnak milyen esélyei vannak, a leválasztott egység(ek) a csoport támogatása nélkül miként tudja folytatni a tevékenységet és milyen lehetséges egyéb következményekkel kell számolnia magának a csoportnak is.

IV.3.4. INFORMÁCIÓS RENDSZER

59. Az MNB elvárása alapján az intézmény ebben a fejezetben ismerteti, hogy stresszhelyzetben miként tudja biztosítani a döntésekhez szükséges információk megfelelő időben történő rendelkezésre állását. Szükséges az egyes helyreállítási opciók speciális információs igényének részletes elemzése és annak bemutatása is, hogy az intézmény képes a szükséges információk biztosítására. Ennek keretében elvárt bemutatni azt is, hogy hogyan biztosítja az intézmény, hogy minden érintett ismerje az intézményi, illetve a csoport szintű helyreállítási tervet.

IV.3.5. KOMMUNIKÁCIÓS ÉS NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALI TERV

60. Az MNB elvárása alapján a helyreállítási tervnek világos kommunikációs stratégiát is tartalmaznia szükséges, amelyben az intézmény kifejti, hogy hogyan kezeli az esetleges negatív piaci megítélést és hogyan tesz eleget a különböző nyilvánosságra hozatali követelményeknek annak érdekében, hogy az intézmény iránti bizalmat megtartsa. Az intézmény helyzetét, valamint a tervezett és meghozott intézkedéseket és azoknak az intézmény helyzetére gyakorolt hatását átláthatóan és megfelelő időben kell kommunikálni. Az intézmény hosszabb távú stratégiai életképességének bemutatása is fontos kommunikációs elem. Elvárt, hogy a kommunikációs terv a belső (alkalmazottak, üzemi tanács) és a külső (tulajdonosok, üzleti partnerek, ügyfelek, piacok, hatóságok stb.) kommunikációra egyaránt kiterjedjen, és előírja a kommunikációhoz kapcsolódóan javasolt, válsághelyzet esetén azonnal használható sablonok elkészítését. Az intézmény célszerűen a kommunikációs terv keretében rendelkezik a helyreállítási tervvel összefüggő, normál üzleti körülmények közötti nyilvánosságra hozatali kérdéseiről is.

IV.4. A HELYREÁLLÍTÁS SORÁN ALKALMAZHATÓ INTÉZKEDÉSEK KIVITELEZÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ TOVÁBBI TEENDŐK (NYOMON KÖVETÉS)

61. Elvárás, hogy a helyreállítási terv beépüljön az intézmény irányítási rendszerébe. A helyreállítási terv összeállítása, felülvizsgálata a szervezeten belül változásokat is megkövetelhet az egyes helyreállítási opciók gyakorlati, időben és hatékonyan történő megvalósítását akadályozó tényezők elhárítása, megszüntetése érdekében. Ezért az intézménynek indokolt megvizsgálnia, hogy

- a) milyen további intézkedésekre, változásokra van szükség a helyreállítási eszközök sikeres alkalmazásához (pl. a helyreállítás idejének csökkentését lehetővé tevő lépések bemutatása),
- b) milyen területeken szükséges változásokat végrehajtani (pl. új feltételezések, új helyreállítási eszközök bevezetése, szükséges szervezeti, irányítási változások, képzés, szimulációk),
- c) ezen intézkedéseknek, változtatásoknak milyen költség- és idővonzata van.

62. Az MNB elvárása alapján a 61. pontban megfogalmazott feladatokhoz határidőt, felelőst is szükséges rendelni, valamint folyamatosan nyomon követni és értékelni szükséges a feladatok teljesülését és azok eredményét.

IV.5. AZ ÉVKÖZI, RENDKÍVÜLI FELÜLVIZSGÁLATRA VONATKOZÓ ELVÁRÁSOK

63. A Hpt. 114. § (4) bekezdése, illetve a Bszt. 102. § (4) bekezdése értelmében a helyreállítási tervet az intézmény legalább évente egyszer, valamint az intézmény jogi vagy szervezeti felépítésével, tevékenységével vagy pénzügyi helyzetével kapcsolatos minden olyan változást követően felülvizsgálja, amely a tervben foglaltak végrehajtására lényeges hatással lehet. Az

MNB ezen rendelkezés alkalmazásában különösen – de nem kizárólagosan – a helyreállítási terv rendkívüli felülvizsgálatát szükségessé tevő változásnak tekinti:

- a) csoporton belül új felügyelt intézmény alapítását (pl. jelzálogbank leányvállalat alapítását);
- b) összeolvadásokat (a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációjának tagjai közötti egyesülés esetén a felülvizsgálat az Integrációs Szervezet igazgatósága által jóváhagyott csoportszintű helyreállítási tervben meghatározott esetekben indokolt);
- c) a tevékenységi kör bővülését (pl. a saját számlás kereskedés megkezdését);
- d) a tulajdonos/tulajdonosi kör jelentős (legalább 10 százalékos tulajdoni részesedést érintő) változását.

IV.6. AZ EU-SZINTŰ CSOPORTOK ESETÉBEN ÉRVÉNYESÜLŐ ELVÁRÁS A CSOPORTSZINTŰ HELYREÁLLÍTÁSI TERVRE VONATKOZÓAN

64. A magyarországi székhellyel rendelkező, a Hpt. vagy a Bszt. alapján összevont alapú felügyelet alá tartozó EU-szintű anyavállalatnak minősülő intézmény a Hpt. 114. § (8)-(11) bekezdése, illetve a Bszt. 102. § (8)-(10) bekezdése alapján csoportszintű helyreállítási tervet köteles készíteni, az ajánlás jelen IV.6. pontja ehhez határoz meg szempontokat.
65. Az MNB elvárja, hogy a csoportszintű helyreállítási terv készítése céljából a magyarországi székhellyel rendelkező, összevont alapú felügyelet alá tartozó, EU-szintű anyavállalatnak minősülő intézmény első lépésben beazonosítsa a csoporthoz tartozó valamennyi vállalkozást, amely a prudenciális konszolidáció hatálya alá esik.
66. Az MNB elvárja, hogy a csoportszintű helyreállítási tervben az EU-szintű anyavállalat az összevont alapú felügyelet szempontjából csoporthoz tartozónak minősülő valamennyi szervezetet (jogi személyeket és fióktelepeket egyaránt) besorolja a következő kategóriák valamelyikébe:
  - a) csoport szempontjából releváns szervezet,
  - b) helyi szinten relevánsszervezet,
  - c) sem a csoport szempontjából, sem helyi szinten nem relevánsszervezet.
67. Az MNB elvárja, hogy az adott EU tagállamban egyéb rendszerszinten jelentős (O-SII) besorolással rendelkező szervezetek a csoport szempontjából vagy helyi szinten releváns szervezetek között szerepeljenek.
68. Az intézménynek azonosítania szükséges a csoport vagy a gazdaság – ideértve egy vagy több EU tagállam pénzügyi közvetítőrendszerét – szempontjából releváns fióktelepeit, majd ezeket a 66. pontban említett besorolással összhangban szerepeltetnie kell annak a jogi személynek a részeként, amelyhez tartoznak, vagy – amennyiben a csoport szerkezete indokolja – önállóan. Ennek során indokolt figyelembe venni a monitorozási, eszkalációs és döntéshozatali eljárásokat, valamint a helyreállítási opciók megvalósítását. Az első esetben az adott jogi személy szerepeltetése adott esetben kiterjed a fióktelepre vonatkozó specifikus

információkra. Az EU-szintű anyavállalatnak mindkét esetben biztosítani kell, hogy a fióktelepre vonatkozó specifikus információk ténylegesen szerepeljenek a csoportszintű helyreállítási tervben. Elvárt, hogy a „jelentős-plusz” besorolásúként minősített fióktelep csoport szempontból vagy a helyi szinten releváns szervezetként kerüljön önállóan, a megfelelő identitásként a csoportszintű helyreállítási tervben szerepeltetésre. A sem a csoport, sem helyi szinten nem releváns és ezért nem lényeges fióktelepeket a csoportszintű helyreállítási tervben nem kell attól a jogi személytől külön azonosítani, amelyhez tartoznak.

69. Az MNB elvárja, hogy az EU-szintű anyavállalat biztosítsa, hogy a csoporthoz tartozó szervezetek csoportszintű helyreállítási tervben való szerepeltetése úgy történjen, hogy az a csoport egésze számára egyetlen, teljes, integrált, teljes mértékben egységes helyreállítási tervet eredményezzen annak figyelembevételével, hogy a csoportszinten releváns és a helyi szinten releváns jogi személyek és fióktelepek esetében legalább a jelen ajánlásban megfogalmazott elvárások teljesüljenek, valamint a harmadik országban letelepedett intézmények és fióktelepek esetében a helyi szabályozás előírásai is teljesítésre kerüljenek.
70. Az MNB elvárása alapján az EU-szintű anyavállalatnak be kell vonnia a csoport szempontjából, illetve helyi szinten relevánsnak minősített jogi személyek és fióktelepek vezetését a csoportszintű helyreállítási terv kidolgozásába és jóváhagyásába. Elvárt, hogy az EU-szintű anyavállalat biztosítsa, hogy a releváns szervezet vezetése jól ismerje a csoportszintű helyreállítási tervet, és elkötelezett legyen annak végrehajtása iránt.
71. Az MNB elvárja, hogy a csoportszintű helyreállítási tervek kidolgozása a csoport szempontjából releváns szervezetek vonatkozásában az alábbi pontokkal összhangban, kellő mértékben és részletezettséggel történjen:

Irányítási struktúra

- a) Az irányítási rendszert és az eskalációs eljárásokat az MNB elvárása alapján úgy kell bemutatni, hogy leírják a csoporton belüli döntéshozatali folyamatot, és ez alapján az illetékes hatóságok számára láthatóvá váljanak a döntések meghozatalának és végrehajtásának folyamatai, valamint a döntéshozatal alapjául szolgáló, ahhoz nyújtandó információk áramlása, mind az anyavállalattól a meghatározott szervezetek felé, mind visszafelé.
- b) A csoportszintű helyreállítási tervvel szemben elvárt, hogy világosan mutassa be a terv kidolgozását, felülvizsgálatát és aktualizálását, beleértve azt is, hogy a csoporthoz tartozó szervezetek szintjén az egyes funkciók a kidolgozásban vagy felülvizsgálatban milyen szerepet játszottak, illetve, hogy az EU-szintű anyavállalat megfelelő funkcióival való koordináció miként valósult meg. Biztosítani szükséges továbbá, hogy az érintett szervezet vezetését kellő mértékben bevonják a csoportszintű tervre vonatkozó döntésbe, legalább az adott szervezetet érintő részek tekintetében.

- c) Elvárt, hogy a csoportszintű helyreállítási terv tisztázza azt is, hogy a helyreállítási opciók kellő időben történő megvalósításához szükséges, az érintett szervezetek szintjét érintő feltételeket és eljárásokat hogyan hangolják össze az EU-szintű anyavállalat szintjének feltételeivel és eljárásaival. A helyi előírások által megengedett mértékben biztosítani szükséges, hogy az anyavállalat és az érintett szervezetek is a csoportszintű helyreállítási tervvel összhangban működjenek, elkerülendő az ellentmondó vagy következetlen intézkedéseket.
- d) Elvárt továbbá, hogy csoportszintű helyreállítási terv értékelésekor az illetékes hatóságok számára a helyreállítási indikátorok megsértése esetén érvénybe lépő belső eskalációs és döntéshozatali folyamatok egységessége, konzisztenciája gyorsan azonosítható legyen. Ennek megfelelően az irányítási rendszert és az eskalációs eljárásokat kellően pontosan rögzíteni szükséges minden olyan szervezet tekintetében, amelyre vonatkozóan a helyreállítási terv (szervezeti szintű) helyreállítási indikátort tartalmaz. A helyreállítási tervnek különösen azt szükséges bemutatnia, hogyan biztosított a leányvállalatok és fióktelepek összevont alapú felügyeletet ellátó hatóságának és illetékes hatóságainak gyors és megfelelő értesítése.
- e) Megfelelő mennyiségű információt szükséges nyújtani az érintett szervezetek és a csoport többi része, valamint azok tagállamainak gazdasága és pénzügyi közvetítőrendszere közötti kapcsolódásokról.

Indikátorok és kapcsolódó küszöbértékek

- f) A csoport szempontjából releváns szervezetek esetében a helyreállítási indikátorokat az egyes szervezetek szintjén szükséges vizsgálni, pl. a csoport üzleti és irányítási modelljétől függően. Ha az ilyen szervezetspecifikus indikátorokat relevánsnak minősítik, szükséges belefoglalni a csoportszintű helyreállítási tervbe, a csoportszinten meghatározott indikátorokon felül. Az ilyen indikátorokat megválasztásánál és kalibrálásánál figyelni szükséges arra, hogy megfelelően tükrözzék a szervezetek sajátosságait, és a megfelelő eskalációs eljárások párosuljanak hozzájuk.
- g) A csoportszintű helyreállítási tervben emellett figyelembe szükséges venni a releváns szervezetspecifikus helyreállítási terv indikátorokat azon szervezetekre vonatkozóan, amelyek fő üzletágakat és kritikus funkciókat támogatnak.

Helyreállítási intézkedések (opciók, eszközök)

- h) Az MNB elvárja, hogy a csoportszintű helyreállítási terv kellő számú hiteles opciót tartalmazzon a csoport és a hozzá tartozó szervezetek életképességének helyreállítására egy stresszhelyzetet követően. Ez adott esetben magában foglalhatja a csoport szempontjából relevánsként vagy helyi szinten relevánsként azonosított szervezet rendezett módon történő elidegenítését. Kritikus funkcióit

betöltő szervezet esetében az EU-szintű anyavállalatnak tisztáznia szükséges, hogy az adott szervezet által nyújtott kritikus funkciók megőrzése hogyan biztosított az elidegenítési folyamat alatt.

- i) A megfelelő helyreállítási opciók csoportszintű és a szervezetspecifikus intézkedések közül történő kiválasztásának összhangban szükséges állnia a csoport felépítésével, mind az üzleti modell, a belső irányítás és adott esetben a helyi jogszabályi előírások tekintetében. Ennek érdekében elvárt, hogy a csoportszintű helyreállítási terv tartalmazza annak a felmérését, hogy az egyes helyreállítási opciók végrehajtása milyen hatással lehet nem csak arra a szervezetre, ahol az opciót aktiválták, hanem minden, a csoport szempontjából releváns szervezetre, amelyre potenciálisan hatással lehet. Kiemelten vizsgálni szükséges, milyen hatással lehet a kritikus funkciók fenntartására és a csoporton belüli egyéb függőségi viszonyokra.
- j) Az opciók kidolgozása magában foglalja a belső, illetve külső kommunikációs igények elemzését, és az abból eredő, adott esetben az egyes opciók végrehajtásának részét képező kommunikációs tervek elkészítését.

Forgatókönyvek

- k) Míg az, hogy szükség van-e különálló, specifikus forgatókönyvek kidolgozására a szervezetek számára, arányosan függ a csoport üzleti modelljétől, a csoportszintű helyreállítási tervnek egyértelműen tartalmaznia szükséges, hogy a csoportszintű vagy helyi forgatókönyvek milyen hatást gyakorolnak a csoport szempontjából releváns szervezetekre.
- l) Amennyiben egy, a csoport szempontjából releváns szervezet üzleti modellje egyedi, és kevés kapcsolat áll fenn a szervezetek között, ezért egy csoportszintű forgatókönyv nem tartalmazna minden kockázatot, adott esetben a csoportszintű helyreállítási terv szervezetspecifikus forgatókönyveket is tartalmazhat. Amennyiben a csoportszintű forgatókönyvek már lefedik az ilyen szervezetek által művelt fő üzletágakat és kritikus funkciókat, nem szükséges külön forgatókönyveket kidolgozni az ilyen, a csoport szempontjából releváns szervezetekre.
- m) Adott esetben a csoportszintű helyreállítási terv tartalmazhat egy olyan forgatókönyvet is, amelyben a gazdasági vagy pénzügyi nehézség az egyedi szervezet tagállama szintjén jön létre, de aztán kiterjed az egész csoportra, és megakadályozhatja az EU-szintű anyavállalatot az egyedi szervezet támogatásában.

72. Az MNB elvárja, hogy a csoportszintű helyreállítási tervek kidolgozása a helyi szinten releváns szervezetek vonatkozásában az alábbi pontokkal összhangban, kellő mértékben és részletezettséggel történjen:

- a) A csoporthoz tartozó, helyi szinten releváns vállalkozások tekintetében a csoportszintű helyreállítási tervnek a pénzügyi helyzet helyreállítására és a folyamatos működés biztosítására szükséges összpontosítania, biztosítva a kritikus funkciók fenntartását nehézség esetén. Ennek érdekében elvárt, hogy a csoportszintű helyreállítási tervben az e szervezetek által ellátott kritikus funkciók azonosításra kerüljenek, melynek során szükséges figyelembe venni a szanalási tervben meghatározott kritikus funkciókat, amennyiben azok az intézmény számára ismertek.

Irányítási struktúra

- b) A csoportszintű helyreállítási tervnek a helyi szinten releváns szervezetek tekintetében az eskalációs eljárásokra szükséges összpontosítania, különbséget téve azon helyzetek között, amikor a döntéshozatali folyamat átkerül a szervezettől az EU-szintű anyavállalathoz, és azok között, amikor az anyavállalat tájékoztatást kap, de nem vesz részt a döntéshozatalban. Az MNB elvárja, hogy az irányítási rendszer és az eskalációs eljárások minden olyan szervezet tekintetében ismertetésre kerüljön, amelyre vonatkozóan a helyreállítási tervben indikátorok meghatározásra kerültek. A terv kidolgozására és fenntartására vonatkozó [(EU) 2016/1075 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti] irányítási rendszer adott szervezet tekintetében történő ismertetése nem szükséges, kivéve, ha azt a BRRD 8. cikke szerinti együttes határozathozatali folyamat keretében másként ítélik meg.
- c) A csoportszintű helyreállítási tervnek kellő mennyiségű információt szükséges tartalmaznia a terv aktiválását lehetővé tévő belső eskalációs és döntéshozatali eljárásokról, valamint az irányítási rendszerek egységességéről mind a csoporthoz tartozó vállalkozás, mind az EU-szintű anyavállalat szintjén. Amennyiben a terv értelmében az aktiválásra a csoporthoz tartozó vállalkozások szintjén is sor kerülhet, elvárt, hogy e szervezetek helyi vezetése is közreműködjön a döntéshozatali folyamatban, és ez kiderüljön a tervből.
- d) Az MNB elvárja, hogy a csoportszintű helyreállítási tervben világos legyen továbbá, hogy szükség esetén a csoport képes hatékonyan végrehajtani a helyreállítási opciókat helyi szinten, valamint pontosan ismertetnie szükséges a csoport szintjén végrehajtott, de a helyi kritikus funkciókra is kiható opciókat. A helyreállítási tervnek információt szükséges nyújtania azokról a feltételekről, amelyek mellett a csoport vezetése hatékonyan tudja végrehajtani a helyreállítási opciókat a helyi szinten, és adott esetben a helyi vezetés és a helyi illetékes hatóságok közreműködéséről. Biztosítani szükséges továbbá, hogy a szervezet vezetését kellő mértékben bevonják a csoportszintű terv kidolgozásába, legalább az adott szervezet szempontjából releváns részek tekintetében.

Indikátorok és kapcsolódó küszöbértékek

- e) Azon szervezetek esetében, amelyekhez kritikus funkciók kerültek hozzárendelésre, szükséges annak megfontolása, hogy a csoportszintű helyreállítási tervben indikátorok szerepeltetésére szükség van-e. Amennyiben ilyen indikátorok szerepeltetése szükséges, akkor elvárt azok megfelelő kalibrálása az adott országok jogszabályi előírásainak, a szervezetek sajátosságainak és az esetleges fennmaradó szervezetspecifikus kockázatok figyelembevételével, valamint megfelelő eskalációs eljárásokat szükséges párosítani hozzájuk.

Helyreállítási intézkedések (opciók, eszközök)

- f) Az MNB elvárja, hogy a csoportszintű terv kellő számú hiteles opciót tartalmazzon a csoport és a hozzá tartozó szervezetek életképességének egy stresszhelyzetet követő helyreállítása érdekében. Ez adott esetben magában foglalhatja a helyi szinten relevánsként azonosított szervezet rendezett módon történő elidegenítését. Kritikus funkciót betöltő szervezet esetében az EU-szintű anyavállalatnak tisztáznia szükséges, hogy az adott szervezet által nyújtott kritikus funkciók megőrzése hogyan biztosított az elidegenítési folyamat alatt.
- g) Elvárt, hogy a megfelelő helyreállítási opciók csoportszintű és a szervezetspecifikus intézkedések közül történő kiválasztása összhangban álljon az adott szervezet által ellátott kritikus funkciók megőrzésének céljával, figyelembevéve a csoport felépítését, mind az üzleti modellt, a belső irányítást és adott esetben a helyi jogszabályi előírásokat. Ennek érdekében a csoportszintű helyreállítási terv tartalmazza a kulcsfontosságú helyreállítási opciók értékelését, kiemelt figyelemmel a kritikus funkciók fenntartására, figyelembevéve a csoporton belüli egyéb függőségi viszonyokat.

Forgatókönyvek

- h) A helyi szinten releváns szervezetre vonatkozó külön forgatókönyvekre nincs szükség, feltéve, hogy a csoportszintű forgatókönyvek közül legalább egynek hatása e szervezetek tekintetében is szignifikáns.
- i) Adott esetben a csoportszintű helyreállítási terv tartalmazhat egy olyan forgatókönyvet is, amelyben a gazdasági nehézség az egyedi szervezet tagállama szintjén jön létre, de aztán kiterjed az egész csoportra, és megakadályozhatja az EU-szintű anyavállalatot az egyedi szervezet támogatásában.

- j) Biztosítani szükséges, hogy a csoportszintű forгатókönyvek lehetővé tegyék az EU-szintű anyavállalat, a helyi szinten releváns szervezet és az illetékes hatóságok számára a nehézség hatásának felmérését saját joghatóságán belül, amennyiben releváns.

73. Sem csoport, sem helyi szinten nem releváns szervezetek a csoportszintű helyreállítási tervben való megjelenítése kapcsán az alábbi elvárások érvényesülnek. E szervezeteket tömören, pl. diagram vagy táblázat segítségével szükséges a csoportszintű helyreállítási tervben bemutatni, összpontosítva elsősorban az e szervezetek azonosításához szükséges információkra, és röviden ismertetve a csoport általános stratégiájában játszott szerepüket. Ennek érdekében a tervnek adott esetben, általánosságban biztosítani szükséges, hogy az irányítási rendszer lehetővé tegye a helyi szintű nehézségre vonatkozó információk gyors eljutását az anyavállalathoz és az illetékes hatósághoz, valamint fordítva. Elvárt a helyreállítási opciók e szervezetekre gyakorolt jelentős hatásainak általánosságban történő ismertetése.

IV.7. A HELYREÁLLÍTÁSI TERV ÉRTÉKELÉSEKOR ALKALMAZOTT FELÜGYELETI SZEMPONTOK

74. A Hpt. 114. § (2) bekezdése és a Bszt. 102. § (2) bekezdése alapján a helyreállítási tervet az intézmény vezető testületének jóváhagyása után be kell nyújtani az MNB-nek. A felügyeleti jogkörében eljáró MNB-nek a Hpt. 177. § (15) bekezdése és a Bszt. 162. § (16) bekezdése alapján 6 hónap áll a rendelkezésére a helyreállítási terv elfogadására, és amennyiben nem ítéli megfelelőnek a tervet, akkor módosítást, kiegészítést kérhet. A helyreállítási terv 2 hónapon belül történő átdolgozására az MNB az intézményt a Hpt. 177. § (16) bekezdése és a Bszt. 162. § (17) bekezdése alapján határozatban kötelezheti, mely határidő egy hónappal meghosszabbítható.
75. A helyreállítási terv értékelésekor az MNB a jelen ajánlásban meghatározott szempontok szerint jár el, ezért ezen szempontrendszer figyelembevétele javasolt az intézmény számára is a helyreállítási terv összeállításakor, illetve a 63. pont szerinti felülvizsgálatakor.
76. A helyreállítási tervet az MNB a teljesség, megfelelő minőség és hitelesség szempontja alapján értékeli, a 77-79. pontban meghatározottak figyelembevételével.
77. A helyreállítási terv teljességének megítélésekor az MNB értékeli, hogy:
- a) a helyreállítási terv tartalmaz-e minden, az uniós és hazai jogszabályokban, illetve jelen ajánlásban előírt tartalmi elemet,
  - b) naprakész információkon alapul-e,
  - c) tesztelték-e különböző stressz-szenáriókon,
  - d) a helyreállítási tervben szereplő indikátorok pontosan meghatározzák-e a beavatkozási pontokat,
  - e) a helyreállítási terv tartalmazza-e a szükséges határidőket, ütemterveket,
  - f) csoportszintű helyreállítási tervnél:
    - fa) tartalmazza-e a releváns szervezeteket (jogi személyeket és fióktelepeket)

fb) részletesen tartalmazza-e a csoportszintű pénzügyi támogatási megállapodásokat (ha vannak ilyenek),

fc) részletesen tartalmazza-e, hogy milyen akadályokat azonosítottak a csoporton belül a helyreállítási terv implementálásával, illetve az azonnali szavatoló tőke-transzfer vagy kötelezettség visszafizetési lehetőségekkel kapcsolatban, és megfelelően kezelik-e ezeket az akadályokat a helyreállítási tervben megfogalmazott intézkedések.

78. A helyreállítási terv minőségének értékelése során az MNB az alábbi szempontokat veszi figyelembe:

- a) a helyreállítási terv egyértelmű, logikus és jól követhető-e, abból egy külső fél (pl. az MNB) is rekonstruálni tudja-e, hogy milyen esetekben, milyen beavatkozási szintek elérése esetén, milyen döntési folyamatokon keresztül milyen intézkedéseket, lépéseket fog hozni az intézmény,
- b) a helyreállítási terv aktuális és releváns információkat tartalmaz-e,
- c) a helyreállítási tervben megfelelő számú és minőségű scenárió szerepel-e,
- d) amennyiben csoportszintű helyreállítási terv készítése mellett valamelyik csoporttag esetében egyedi helyreállítási terv is készül, akkor az egyedi intézményi helyreállítási terv konzisztens-e a csoportszintű helyreállítási tervvel.

79. A helyreállítási terv hitelességének értékelése során az MNB a következőket veszi figyelembe a helyreállítási terv vonatkozásában:

- a) reális-e, illeszkedik-e az intézmény folyamataiba,
- b) súlyos, de hihető (plauzibilis) scenáriókat tartalmaz-e, megfelelő időhorizonttal,
- c) olyan megvalósítható intézkedéseket fogalmaz-e meg, amelyek nincsenek negatív hatással a pénzügyi közvetítőrendszerre,
- d) kezeli-e annak a lehetőségét is, hogy valamelyik intézkedés megvalósítása akadályba ütközhet (több intézkedési lehetőség végig gondolása és levezetése),
- e) a helyreállítási opciók megvalósításának időtartamára vonatkozóan konzisztens becsléseket tartalmaz-e,
- f) pénzügyi csoport esetén biztosítja-e a konzisztenciát és az együttműködést az irányító intézmény és a csoporthoz tartozó egyéb vállalatok között.

IV.8. A KIS INTÉZMÉNYRE ÉS A BEFEKTETÉSI VÁLLALKOZÁSRA VONATKOZÓ ELTÉRŐ ELVÁRÁSOK

80. Az MNB elvárja, hogy a kis intézmény is a jelen ajánlás alapján, annak minden részét figyelembe véve, de az arányosság elvét szem előtt tartva készítse el a helyreállítási tervét, értelemszerűen a számára releváns szempontok figyelembevétele mellett. A kis intézmény jellemzően egyszerűbb helyreállítási tervének naprakésszé tétele nem jelent olyan többlet terhet, amely indokolná, hogy az évenkénti ICAAP készítéséhez kapcsolódóan, annak aktualizálásától az MNB eltekintsen.

81. A befektetési vállalkozás helyreállítási tervének elkészítése során – a vonatkozó jogszabályi elvárások teljesítése mellett – az arányosság elvét szem előtt tartva fontos figyelembe venni tevékenysége jellegét és sajátosságait. Ennek megkönnyítésére a jelen ajánlás 3. melléklete foglalja össze a befektetési vállalkozásra vonatkozó elvárásokat.

V. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

82. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, az intézményre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
83. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az intézmények összevont körében, a jogszabályi előírások betartásának ellenőrzése keretében értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
84. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy az intézmény az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben az intézmény jogosult feltüntetni, hogy a vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó ajánlásnak. Amennyiben az intézmény csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
85. Az MNB az ajánlás alkalmazását 2019. április 15-étől, a 2019. április 14-ét követően benyújtott helyreállítási tervek vonatkozásában várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.
86. 2019. április 15-én hatályát veszti a hitelintézetek és befektetési vállalkozások által kötelezően elkészítendő helyreállítási tervről szóló 2/2016. (IV. 25.) MNB ajánlás.

Dr. Matolcsy György s.k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

A helyreállítási tervben elvárt indikátorok listája

1. Belső indikátorok

- a) tőke indikátorok:
  - aa) CET 1 mutató,
  - ab) teljes tőkemegfelelési mutató,
  - ac) tőkeáttételi mutató,
- b) likviditási és finanszírozási indikátorok:
  - ba) likviditásfedezeti mutató (LCR),
  - bb) nettó stabil forrás ellátottsági mutató (NSFR).
  - bc) devizafinanszírozás megfelelési mutató (DMM)
  - bd) deviza egyensúly mutató (DEM)
  - be) wholesale finanszírozás költsége,
  - bf) bankközi finanszírozási mutató (BFM)
- c) jövedelmezőségi indikátorok:
  - ca) ROA vagy ROE,
  - cc) jelentős működési veszteségek,
- d) eszközminőség indikátorok:
  - da) (bruttó) nem teljesítő követelések állományának növekedési üteme (lakossági, vállalati portfólió; összesen),
  - db) nem teljesítő követelések bruttó állománya/összes követelés
  - dc) értékvesztéssel való fedezettség (értékvesztések/nem teljesítő követelések állománya).

2. Figyelemfelhívó indikátorok⁸

- a) piaci indikátorok (intézményi, ennek hiányában szuverén):
  - aa) negatív hatású felülvizsgálat, vagy leminősítés,

---

⁸ Az e kategóriákba sorolható indikátorok akkor hagyhatók el, ha az intézmény kellően meg tudja indokolni az MNB felé, hogy ezek miért nem relevánsak az intézmény jogi formája, üzleti modellje, kockázati szerkezete, mérete, és az intézmény komplexitása szempontjából.

- ab) CDS spread,
- ac) tőzsdei árfolyam ingadozás,
- b) makrogazdasági indikátorok:
  - ba) GDP változás,
  - bb) államadósság CDS-e,

A helyreállítási tervben szerepeltethető kiegészítő indikátorok

1. Belső indikátorok

a) tőke indikátorok

aa) mérleg szerinti eredmény+ Eredménytartalék/Saját tőke

ab) jelentős ügyfelek pénzügyi helyzetéről kedvezőtlen információk

b) likviditási és finanszírozási indikátorok

ba) likviditási és finanszírozási források koncentrációja (partner és lejárat szerinti koncentráció)

bb) teljes finanszírozási költség (retail és wholesale finanszírozás)

bc) wholesale finanszírozás átlagos futamideje

bd) szerződés szerinti lejárat eltérés

be) nem megterhelt eszközök állománya

bf) jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutató (JMM)

c) jövedelmezőségi indikátorok

ca) költség/bevétel mutató (működési költségek/működési bevételek)

cb) nettó kamatmarzs

d) eszközminőség indikátorok

da) nem teljesítő követelések nettó állománya/ saját tőke

db) értékvesztés állományának éves növekedési üteme

dc) nem teljesítő követelések jelentős földrajzi vagy ágazati koncentráció szerint

dd) átsztrukturált (foreborne)⁹ kitettségek/összes kitettség

2. Figyelemfelhívó indikátorok:

a) piaci indikátorok

aa) részvény árfolyam/könyv szerinti érték

ab) az intézmény hírnevét érintő fenyegetés, jelentős reputációs kár

---

⁹ A nem teljesítő kitettségre és az átstrukturált követelésre vonatkozó prudenciális követelményekről szóló 39/2016. (X. 11.) MNB rendelet szerint

b) makrogazdasági indikátorok (figyelemmel az MNB inflációs jelentésére)

ba) a székhely szerinti ország vagy valamely más, az intézmény tevékenysége szempontjából meghatározó más ország hitelminősítésének negatív hatású felülvizsgálata, vagy leminősítés

bb) munkanélküliségi ráta

3. melléklet a 3/2019. (II.18.). számú MNB ajánláshoz

3 számú melléklet
Bef-Váll-H3T.xlsx